

ໃນພະປະມາກີໄຊພະນາກຍັຕຣີ ຄາລຮູ້ຮຽນນຸ້ມ

ກຳນົດຈົນທີ່ ២៨/២៥៤៨

ວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ພ.ສ. ២៥៤៨

ເຮືອງ ນາຍທະເບີນພຣຄກາເມືອງຂອງໄທຄາລຮູ້ຮຽນນຸ້ມສັ່ງຢູນພຣຄເສີ່ຮຽນ ເພື່ອຮັບພຣຄ
ເສີ່ຮຽນເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍັກໄທທີ່ເປັນພຣຄກາເມືອງຫລັກ

ນາຍທະເບີນພຣຄກາເມືອງຢືນກຳຮັງ ລົງວັນທີ ១៩ ກຣກພູມຄນ ២៥៤៨ ຂອງໄທຄາລຮູ້ຮຽນນຸ້ມ
ສັ່ງຢູນພຣຄເສີ່ຮຽນ ເພື່ອຮັບພຣຄເສີ່ຮຽນເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍັກໄທທີ່ເປັນພຣຄກາເມືອງຫລັກ ຕາມພຣະຈ
ບຸນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຽນນຸ້ມວ່າດ້ວຍພຣຄກາເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ມາດຮາ ៦៥ ວຣຄສອງ ປະກອບ
ມາດຮາ ៣៣

ບໍ່ເຖິງຈິງຕາມກຳຮັງແລະເອກສານປະກອບກຳຮັງສຽງໄດ້ວ່າ ອ້າວໜ້າພຣຄເສີ່ຮຽນແລະຫ້ວໜ້າ
ພຣຄໄທຍັກໄທໄດ້ຮັບກັນແຈ້ງການຮັບພຣຄເສີ່ຮຽນເຂົ້າເປັນພຣຄກາເມືອງເດືອກນັກພຣຄໄທຍັກໄທ
ທີ່ເປັນພຣຄກາເມືອງຫລັກ ໃນການຮັບພຣຄກາເມືອງດັ່ງກ່າວນີ້ ທັ້ງສອງພຣຄກາເມືອງໄດ້ດຳເນີນກາ
ຖຸກຕ້ອງຕາມພຣະຈບຸນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຽນນຸ້ມວ່າດ້ວຍພຣຄກາເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ທີ່ການຮັບ
ພຣຄກາເມືອງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຫັນຂອບຈາກທີ່ປະໜຸມໃໝ່ຂອງແຕ່ລະພຣຄກາເມືອງທີ່ຈະຮັບກັນ
ໂດຍທີ່ປະໜຸມໃໝ່ວິສາມັນຂອງພຣຄເສີ່ຮຽນ ຄຽ້ງທີ່ ១/២៥៤៨ ມືນຕີເປັນເອກັນທີ່ເຫັນຂອບ ເມື່ອວັນທີ
២៨ ມີຄຸນຍາຍນ ២៥៤៨ ແລະທີ່ປະໜຸມໃໝ່ວິສາມັນຂອງພຣຄໄທຍັກໄທ ຄຽ້ງທີ່ ១/២៥៤៨ ມືນຕີເປັນ
ເອກັນທີ່ເຫັນຂອບ ເມື່ອວັນທີ່ ២៩ ກຣກພູມຄນ ២៥៤៨ ແລະເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມພຣະຈບຸນຍຸດີປະກອບ
ຮູ້ຮຽນນຸ້ມວ່າດ້ວຍພຣຄກາເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ມາດຮາ ៣៣ ວຣຄສອງ ທີ່ນັ້ນຍຸດີວ່າ ເມື່ອທີ່ປະໜຸມໃໝ່

ของแต่ละพระครรภ์เมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพระครรภ์เมืองที่จะรวมกันทุกพระครรภ์เมืองร่วมกันแจ้งการรวมพระครรภ์เมืองต่อนายทะเบียนพระครรภ์เมือง และให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประกายดีต่อนายทะเบียนพระครรภ์เมืองเพื่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พระครรภ์เมืองที่รวมเข้ากันอีกพระครรภ์เมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไป นายทะเบียนพระครรภ์เมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระครรภ์เมืองนี้ออกจากไปรวมกับพระครรภ์ไทยรักไทยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และให้รับไว้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไปพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พระครรภ์เมือง และพระครรภ์ไทยรักไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

หัวหน้าพระครรภ์เมือง มีหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพระครรภ์เมืองตามที่นายทะเบียนพระครรภ์เมืองร้องขอ และหัวหน้าพระครรภ์ไทยรักไทย มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า พระครรภ์ไทยรักไทยไม่โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระครรภ์เมือง ที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้สั่งยุบพระครรภ์เมืองรวมเข้ากับพระครรภ์ไทยรักไทยที่เป็นพระครรภ์เมืองหลัก

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาในวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ กรณีรวมพระครรภ์เมืองหลายพระครรภ์เมืองเข้าเป็นพระครรภ์เมืองเดียว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง ๑ มาตรา ๗๓ คือ การยุบพระครมมวลชน เข้ากับพระครรภ์ความหวังใหม่ ซึ่งปรากฏในคำวินิจฉัยในประเด็นนี้ตอนหนึ่งว่า “พิจารณาแล้ว นอกจากศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพระครรภ์เมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ ได้แล้วยังกำหนดให้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมืองมาตรา ๖๕ (๔) อีก และให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจสั่งยุบพระครรภ์เมืองตามมาตรา ๖๕ (๑) (๒) (๓) และ (๕) ได้ด้วย เพราะเป็นเรื่องการยุบพระครรภ์เมืองทำนองเดียวกันกับการสั่งยุบพระครรภ์เมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๒ ว่า ถ้าพระครรภ์เมืองที่ถูกสั่งยุบแล้ว ให้สมาชิกสภาพแทนรายภูมิที่สังกัดพระครรภ์เมืองที่ถูกสั่งยุบนั้นต้องดำเนินการอย่างไร จะเห็นได้ว่า บัญญัติไว้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๘ (๕) เช่นกัน โดยเหตุที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๒๔ กำหนดเรื่องการยุบพระครรภ์เมือง ว่าจะต้องให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบพระครรภ์เมือง แต่เมื่อ

พระราชบัญญัติพรบการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๕ ถูกยกเลิกไป จึงได้มีการบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจสั่งยุบพรบการเมือง พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๙ (๒) และกล่าวถึงเรื่องการเลิกและการยุบพรบการเมืองไว้แล้ว แม้จะไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดแจ้งว่า การสั่งยุบพรบการเมือง เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การสั่งยุบพรบการเมืองนั้นศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ฉะนั้น การที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรบการเมือง ในกรณีอื่นด้วยนั้น ซึ่งมิใช่เป็นการให้อำนาจออกหนែอตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เพราะเป็นเรื่องการสั่งยุบพรบการเมืองโดยเฉพาะ จึงวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียน พรบการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรบการเมืองได้”

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า มีเหตุที่จะต้องสั่งให้ยุบพรบเสรีชธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรบการเมืองหรือไม่ พิจารณาตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของพรบเสรีชธรรม และพรบไทยรักไทยแล้วได้ความว่า ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรบเสรีชธรรมมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้ปริรวมกับพรบไทยรักไทย และที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรบไทยรักไทยมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้พรบเสรีชธรรมรวมกับพรบไทยรักไทย จากนั้นหัวหน้าพรบเสรีชธรรมและหัวหน้าพรบไทยรักไทยร่วมกันแจ้งการรวมพรบเสรีชธรรมเข้ากับพรบไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรบการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรบการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ นายทะเบียนจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรบการเมืองเป็นการรวมพรบการเมืองหนึ่งหรือหลายพรบ การเมืองเข้าเป็นพรบการเมืองเดียวกันกับอีกพรบการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรบการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่องแต่ละพรบการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่องแต่ละพรบการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรบการเมืองที่จะรวมกันทุกพรบการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรบการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรบการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรบการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาตามข้อเท็จจริงของคำร้องและพยานหลักฐานประกอบคำร้อง ได้ความว่าพรบเสรีชธรรม และพรบไทยรักไทยดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ และหัวหน้า פרוกรเมืองทั้งสองได้ร่วมกันแจ้งการรวม公社การเมืองต่อนายทะเบียนด้วย จึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบ公社การเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย公社การเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ได้

โดยเหตุผลดังได้ในนัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย公社การเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบ公社เดรีชรอม

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายกรรมด ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พหลิ จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เนติมวนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สารภีน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เดชาชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบางกอก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ເລີ່ມ ເຮັດ ຕອນທີ່ ຖະ ກ

ຫນ້າ ๖๔
ຮາຊກິຈຈານບໍລິສັດ

២៦ ເມພາຍນ ២៥៤៥

นายອນນັຕ ເກຖວງ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊະຮຽມນູ້ຄູ

นายອິສສະ ນິຕິທັນທຶນປະກາດ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊະຮຽມນູ້ຄູ

นายອຸຮະ ພວັງຂອ້ມກລາງ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊະຮຽມນູ້ຄູ

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๔๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง การยุบพรรคเสรีธรม

นายทะเบียนพระกาจเมืองยื่นคำร้องเป็นหนังสือที่ ดต ๐๐๐๔/๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรครัฐธรรมนูญเข้ากับพรรครักไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลักตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๗

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรครัฐธรรมนูญ (ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔) วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ พรรครัฐธรรมนูญมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรครัฐธรรมนูญเข้ากับพรรครักไทยรักไทย โดยให้พรรครักไทยรักไทย เป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามข้อบังคับพรรครัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๕๕ (๓)

๒. ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญพรรครักไทยรักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ พรรครักไทยรักไทยมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรครัฐธรรมนูญเข้ากับพรรครักไทยรักไทยที่เป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามข้อบังคับพรรครักไทยรักไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐๕ และข้อ ๑๐๖

๓. หัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญและหัวหน้าพรรครักไทยรักไทย ร่วมกันแจ้งการรวมพรรครัฐธรรมนูญเข้ากับพรรครักไทยรักไทย โดยให้พรรครักไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และที่ประชุมใหญ่องค์กรที่มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรครัฐธรรมนูญเข้ากับพรรครักไทยรักไทยที่เป็นหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๗

๔. นายทะเบียนพระกาจเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรครัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

๕. พระคริสต์ธรรมมีหนังสือ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่า การดำเนินการของนายทะเบียนพระคริสต์ธรรมเมืองเป็นไปตามติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพระคริสต์ธรรมแล้ว ขอให้มีคำสั่งยุบพระคริสต์ธรรม ตามที่นายทะเบียนพระคริสต์ธรรมเมืองร้องขอ

๖. พระคริสต์ธรรมไทยมีหนังสือ ที่ ทรท ๐๔๖๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า พระคริสต์ธรรมไทยไม่โต้แย้ง หรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระคริสต์ธรรมเมืองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ยุบพระคริสต์ธรรม เพื่อร่วมเข้ากับพระคริสต์ธรรมไทยที่เป็นพระคริสต์ธรรมเมืองหลัก

โดยที่ข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๙

๒. พราชาบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริสต์ธรรมเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาคำร้องนี้ หรือไม่

๒. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพระคริสต์ธรรม หรือไม่
คำวินิจฉัย

ปัญหาแรก พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพระคริสต์ธรรมเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพียงกรณีเดียว การที่พระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริสต์ธรรมเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพระคริสต์ธรรมเมืองได้ในกรณีอื่นอีก ย่อมมีความหมายว่า พระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริสต์ธรรมเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ ดังรายละเอียดของความเห็นปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เรื่อง ขอให้ยุบพระคริสต์ธรรม แล้ว

ปัญหาที่สอง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพระคริสต์ธรรมเมืองได้ตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริสต์ธรรมเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนั้น ในกรณีของพระคริสต์ธรรม ซึ่งรวมเข้ากับพระคริสต์ธรรมไทยที่เป็นพระคริสต์ธรรมเมืองหลัก และพระคริสต์ธรรมไทย

ຍອນຮັບພຣຣຄເສົ່ງຮຽນຕາມພຣຣະຈະບັນຍຸດືປຣກອບຮູ້ຮຽນນຸ່ງວ່າດ້ວຍພຣຣຄກາຣເນື່ອງ ພ.ສ. ແຂວງ
ຕາມມາຕຣາ ຄົກ ມາຕຣາ ຄົກ ແລະ ມາຕຣາ ຄົກ ແລ້ວ ແລະ ພຣຣຄເສົ່ງຮຽນຂອ້າໃກ້ສາລຮູ້ຮຽນນຸ່ງ
ຢູ່ພຣຣຄເສົ່ງຮຽນ

ອາສີຍເຫດຜົດດັກລ່າວຂ້າງຕັ້ນ ຈຶ່ງວິນິຈນັຍໃຫ້ຢູ່ພຣຣຄເສົ່ງຮຽນຕັ້ງແຕ່ບັດນີ້ເປັນຕັ້ນໄປ

ນາຍປະເສົ່ງ ນາສກຸດ
ປະຊານສາລຮູ້ຮຽນນຸ່ງ

ກໍານົດຈັດຂອງ ຄາສຕຣາຈາຍ ດຣ. ກະຣມດ ກອງຮຣມໜາດີ ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູ

ທີ່ ໨໬/ແໍ້

ວັນທີ ໬ ກັນຍາຍນ ແໍ້

ເຮື່ອງ ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມືອງຂອ້າໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູມີກໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສີຮຣມເພື່ອຮມພຣຄ
ເສີຮຣມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍຮັກໄທຍທີ່ເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ

ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມືອງມີຫນັ້ນສື່ອທີ່ ລຕ ໦໦໦/ແໍ້ ລວມທີ່ ໭ ກຣກພູກມ ແໍ້
ຂອ້າໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູມີກໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສີຮຣມ ເພື່ອຮມພຣຄເສີຮຣມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍຮັກໄທຍທີ່ເປັນ
ພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ ສຽງໜີ້ທີ່ຈິງຈາກຕໍ່ອັນດັບແລະເອກສານປະກອບຕໍ່ອັນດັບ ດັ່ງນີ້

១. ໃນຄຣາວປະຊຸມໃໝ່ວິສາມ້ມູພຣຄເສີຮຣມ (ຄຣັງທີ່ ១/ແໍ້) ວັນອາທິດຍທີ່ ແໍ້
ມີຄຸນຍາຍນ ແໍ້ ໄດ້ມີມີເຫັນຂອບເປັນເອກນັນທີ່ໃຫ້ຮມພຣຄເສີຮຣມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ
ໂດຍໃຫ້ພຣຄໄທຍຮັກໄທຍເປັນຫລັກໃນກາຮດໍາເນີນກິຈກາຮທາງກາຮເມືອງ ຕ່ອມາໃນຄຣາວປະຊຸມໃໝ່ວິສາມ້ມູ
ຄຣັງທີ່ ១/ແໍ້ ຂອງພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ ວັນເສົ່າທີ່ ១៤ ກຣກພູກມ ແໍ້ ໄດ້ມີມີເປັນເອກພັນທີ່ໃຫ້
ຮມພຣຄເສີຮຣມເຂົ້າເປັນພຣຄກາຮເມືອງເດືອກນັບພຣຄໄທຍຮັກໄທຍທີ່ເປັນຫລັກ

២. ທັງໝົດພຣຄເສີຮຣມແລະທັງໝົດພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ ໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮຮມພຣຄກາຮເມືອງ
ທັງສອງເຂົ້າດ້ວຍກັນຕ່ອນຍາທະເບີນພຣຄກາຮເມືອງ ໂດຍມີພຣຄໄທຍຮັກໄທຍເປັນຫລັກໃນກາຮດໍາເນີນກິຈກາ
ທາງກາຮເມືອງ ຕາມນົດທີ່ປະຊຸມໃໝ່ຂອງພຣຄເສີຮຣມແລະພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ ຕາມມາຕຣາ ៣៣ ແ່ວ່ນ
ພຣະບັນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມືອງ ພ.ສ. ៩៥៩ ໜຶ່ງສຳນັກງານຄະກຽມກາ
ເລືອກຕັ້ງໄດ້ເສັນອຄວາມເຫັນຕ່ອນຍາທະເບີນພຣຄກາຮເມືອງວ່າ ກາຮຮມພຣຄເສີຮຣມເຂົ້າເປັນພຣຄ
ກາຮເມືອງເດືອກນັບພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ ໂດຍໃຫ້ພຣຄໄທຍຮັກໄທຍເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ ພຣຄເສີຮຣມແລະ
ພຣຄໄທຍຮັກໄທຍໄດ້ດໍາເນີນກາຮຖຸກຕ້ອງຕາມກຸ່ມາຍແລະຂົ້ນັກົມພຣຄແລ້ວ

ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມືອງ ຈຶ່ງຢືນຕໍ່ອັນດັບໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູມີກໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສີຮຣມ
ຕາມມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄສອງ ແ່ວ່ນພຣະບັນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມືອງ ພ.ສ. ៩៥៩
ເນື່ອງຈາກທີ່ປະຊຸມໃໝ່ຂອງພຣຄເສີຮຣມແລະພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ ເຫັນຂອບໃຫ້ຮມພຣຄໄທຍຮັກໄທຍ
ເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ ຕາມມາຕຣາ ៣៣ ແ່ວ່ນພຣະບັນຍຸດີດັ່ງກ່າວ

ຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູໄດ້ຮັບຕໍ່ອັນດັບໃຫ້ຍົດຕະໂຫຼດຕໍ່ອັນດັບຕໍ່ອັນດັບຕໍ່ອັນດັບຕໍ່ອັນດັບ
ຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍວິທີພິຈານາຂອງຄາລຮູ້ຮຣມນູ້ມູ ພ.ສ. ៩៥៩ ຫຼື ១០ ແລະແຈ້ງໃຫ້ຍາທະເບີນ

พรรคการเมืองในฐานะผู้ร้องทราบ กับทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคเสรีธรรมและพรรคไทยรักไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้วันนับแต่วันรับสำเนาคำร้อง

ปรากฏว่า นายประจวน ไชยสาส์น หัวหน้าพรรคเสรีธรรม ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงศาลรัฐธรรมนูญ ยืนยันมติของที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ของพรรคเสรีธรรม ซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๕ ที่ให้รวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคหลัก พร้อมกันนี้ได้แจ้งด้วยว่าคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเป็นการชอบแล้ว และพ้นดำรงโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ถึงศาลรัฐธรรมนูญ สรุปว่า พรรคไทยรักไทยไม่ได้แจ้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือขอให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อร่วมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับคำร้อง มีดังนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๓๒๘ นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งอย่างน้อยให้กระทำได้โดยบุคคลตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไป และ การจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมือง

(๒) การเดิกพรรคการเมือง ทั้งนี้ โดยมิให้นำເຫດໜູນທີ່พรรคการเมืองไม่ส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งหรือເຫດໜູນທີ່ไม่มีสมาชิกพรรคการเมืองได้รับเลือกตั้ง มาเป็นເຫດໜູນໃຫ້ต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมือง”

ฯลฯ

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเดิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเดิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปร่วมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพระกรรมการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประพฤตต์่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระกรรมการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระกรรมการเมืองนั้น

ฯลฯ

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพระกรรมการเมืองเป็นการรวมพระกรรมการเมืองหนึ่งหรือหลายพระกรรมการเมืองเข้าเป็นพระกรรมการเมืองเดียวกันกับอีกพระกรรมการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พระกรรมการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระกรรมการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระกรรมการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพระกรรมการเมืองที่จะรวมกันทุกพระกรรมการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพระกรรมการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พระกรรมการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพระกรรมการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพระยาเสรีธรรมและพระยาไทยรักไทยดำเนินการตามกฎหมายของให้ นายทะเบียนพระกรรมการเมืองเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระยาเสรีธรรมเพื่อไปรวมกับพระยาไทยรักไทยที่เป็นพระหลัก ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพระกรรมการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) และนายทะเบียนพระกรรมการเมืองได้ยื่นคำร้องขอให้ยุบพระยาเสรีธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาอนุญาต เรื่องนี้ได้ตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ กรณีรวมพระยาเสรีธรรมเข้ากับพระยาไทยรักไทย

ดังนั้น เมื่อที่ประชุมใหญ่พระกรรมการเมืองทั้งสองคือ พระยาเสรีธรรมและพระยาไทยรักไทย ต่างมีมติเป็นเอกฉันท์ที่จะรวมกันโดยมีพระยาไทยรักไทยเป็นพระหลัก และหัวหน้าพระกรรมการเมืองทั้งสองที่จะรวมกันแจ้งการรวมพระกรรมการเมืองต่อนายทะเบียน ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๗๓ บัญญัติให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระกรรมการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพระหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพระยาเสรีธรรม ไปรวมกับพระยาไทยรักไทยได้

ศาสตราจารย์ ดร. grammal ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ຄໍາວິນຈີນຍຂອງ ນາຍຈຸນພລ ປນ ສົງຂລາ ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງ

ທີ່ ໨໬/ຝຂວງ

ວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ແຂວງ

ເຮື່ອງ ກາຮຽມພຣຄສະລືຮຽມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຢັກໄທຢັກທີ່ເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ

ນາຍທະບູນພຣຄກາຮເມືອງຢືນຄໍາຮ້ອງຕ່ອຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງວ່າ ພຣຄສະລືຮຽມແລະພຣຄໄທຢັກໄທ ໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮຽມພຣຄກາຮເມືອງທີ່ສອງເຂົ້າດ້ວຍກັນ ໂດຍມີພຣຄໄທຢັກໄທເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ ໃນກາຮດໍາເນີນກິຈກາຮາທາງກາຮເມືອງ ຕາມມຕີທີ່ປະໜົມໃຫຍ່ຂອງພຣຄສະລືຮຽມແລະພຣຄໄທຢັກໄທ ຕາມມາຕຣາ ៣៣ ແ່ງພຣະບັນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ງວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມືອງ ພ.ສ. ແຂວງ ສຳນັກງານ ຄະນະກຽມກາຮເກາຮເລືອກຕັ້ງໄດ້ພິຈານາແລ້ວເຫັນວ່າກາຮຽມພຣຄສະລືຮຽມແລະພຣຄໄທຢັກໄທໄດ້ດໍາເນີນກາຮຖຸກທີ່ອັນດຸກໆ ແລະຂ້ອງກັບພຣຄແລ້ວ ນາຍທະບູນພຣຄກາຮເມືອງ ຈຶ່ງຂອໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງ ມີຄໍາສັ່ງຍຸນພຣຄສະລືຮຽມຕາມມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄສອງ ແ່ງພຣະບັນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ງວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມືອງ ພ.ສ. ແຂວງ

ພຣຄສະລືຮຽມແລະພຣຄໄທຢັກໄທ ໄດ້ຮັບສໍາເນາຄໍາຮ້ອງແລ້ວ ຕ່າງມີໜັງສື່ອໜີ້ແຈງວ່າໄມ່ຄັດຄ້ານຄໍາຮ້ອງຂອງນາຍທະບູນພຣຄກາຮເມືອງທີ່ຂອໃຫ້ສັ່ງຍຸນພຣຄສະລືຮຽມ ເພື່ອຮ່ວມກັບພຣຄໄທຢັກໄທທີ່ເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ

ພິເຄຣະໜ້າແລ້ວເຫັນວ່າ ໃນກາຮຽມພຣຄກາຮເມືອງເຂົ້າເປັນພຣຄເດີວກັນ ພຣຄສະລືຮຽມແລະພຣຄໄທຢັກໄທ ໄດ້ປົງຕິດາມພຣະບັນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ງວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມືອງ ພ.ສ. ແຂວງ ມາຕຣາ ៣៣ ແລ້ວ ນາຍທະບູນພຣຄກາຮເມືອງຈຶ່ງຕ້ອງຂອໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງມີຄໍາສັ່ງຍຸນພຣຄສະລືຮຽມ ທີ່ຈຶ່ງເຂົ້າຮ່ວມກັບພຣຄໄທຢັກໄທທີ່ເປັນພຣຄກາຮເມືອງຫລັກ ຕາມມາຕຣາ ៦៥ (၃)

ອາຄີຍຈໍານາຈາກວຸນຄວາມໃນພຣະບັນຍຸດີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ງວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມືອງ ພ.ສ. ແຂວງ ມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄສອງ ຈຶ່ງມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ຍຸນພຣຄສະລືຮຽມ ແຈ້ງກໍາສັ່ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣຄກາຮເມືອງໃນຮາຊົກຈານຸບກຍາ

ນາຍຈຸນພລ ປນ ສົງຂລາ

ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ງ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติรек ดุลาการศาลาธรรษฐ์ธรรมนูญ

ที่ ๒๙/๒๕๖๘

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเสรีธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากหัวหน้าพรรคเสรีธรรม และหัวหน้าพรรครักไทยว่า ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ให้หั้งสองพรรคร่วมกันเป็นพรรคการเมืองเดียว โดยให้พรรครักไทยเป็นพรรคการเมืองหลัก หัวหน้าพรรครการเมืองทั้งสองจึงขอให้นายทะเบียนพรรคการเมืองดำเนินการขอให้ยุบพรรครัฐธรรมนูญ นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า กรณีเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๗๓ วรรคสอง และมีเหตุให้ยุบพรรครการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) จึงเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรครัฐธรรมนูญตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญและหัวหน้าพรรครักไทยยื่นคำขอให้เป็นไปตามคำร้องของนายทะเบียนพรรครการเมือง

พิจารณาแล้วมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาความชอบด้วยคำร้องเรื่องนี้หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัตไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองได้กระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้รัฐเห็นการกระทำการดังกล่าวมิสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำการดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญา ต่อผู้กระทำการดังกล่าว” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรครการเมืองได้เลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรครการเมืองดังกล่าวได้”

พิจารณาความตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองได้ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ว่า “พรรคการเมืองย่อมเดิกรหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเดิก ตามข้อบังคับพรรคการเมือง (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน (๓) มีการยุบพรรคการเมือง ไปรวมกับพรรคร่วมเมืองอื่นตามหมวด ๕ (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคร่วมเมือง (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคร่วมเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประพฤติต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคร่วมเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคร่วมเมืองนั้น.....” และมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ การรวมพรรคร่วมเมืองเป็นการรวมพรรคร่วมเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคร่วมเมืองเข้าเป็นพรรคร่วมเมือง เดียวกันกับอีกพรรคร่วมเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคร่วมเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจาก ที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคร่วมเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคร่วมเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคร่วมเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคร่วมเมืองร่วมกันแจ้ง การรวมพรรคร่วมเมืองต่อนายทะเบียนและให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคร่วมเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคร่วมเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้มาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๗๓ ยังได้บัญญัติ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการสั่งยุบพรรคร่วมเมืองในกรณีดังกล่าวข้างต้นไว้อีกด้วย โดยที่พระราชบัญญัตินี้ เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคร่วมเมือง ซึ่งบัญญัติในเรื่องของการยุบพรรคร่วมเมืองเดียวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ จึงเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจสั่งยุบพรรคร่วมเมืองตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๗๓ ได้

ตามข้อเท็จจริงของผู้ร้องและคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคร่วมเมืองทั้งสองได้ความว่า ที่ประชุมใหญ่ วิสามัญ พรรคร่วมและพรรครักไทยมีติให้รวมพรรคร่วมเข้ากับพรรครักไทย ให้พรรครักไทยเป็นพรรคร่วมเมืองหลัก หัวหน้าพรรคร่วมและหัวหน้าพรรครักไทยได้ร่วมกันแจ้ง นิติกรรมการพรรครักไทยด้วยกันต่อนายทะเบียนพรรคร่วมเมือง เห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๗๓ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคร่วมได้ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง

ເລີ່ມ ເຮັດ ຕອນທີ່ ຖະ ກ

ໜ້າ ລັດ
ຮາຊົກຈານຸບກຍາ

໨໬ ເມພາຍນ ແຂວງ

ອາສີຍເຫດຜູດຕັ້ງກລ່າວ ຈຶ່ງວິນຈັນຢໃຫ້ຢູ່ນພຣຣຄເສຣີ່ຮຣມ ຕາມພຣຣາຊນັ້ງຢູ່ຕີປະກອບຮັງຮຣມນູ່
ວ່າດ້ວຍພຣຣຄກາຣເນື່ອງ ພ.ສ. ແຂວງ ມາດຣາ ແລະ ວຣຣຄສອງ

ພລໂທ ຈຸລ ອຕີເຮກ
ຕຸລາກາຣຄາລຮັງຮຣມນູ່

คำวินิจฉัยของ นายบริชา เนติมณฑิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๙ /๒๕๔๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเสรีธรรม เพื่อรวมพรรคร่วมกับพรรครักไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก

นายทะเบียนพระครการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรรคร่วมกับพรรครักไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓

ได้ความตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า หัวหน้าพรรคร่วมกับพรรครักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคร่วมกับพรรครักไทยที่เป็นพระครการเมืองเดียวกันกับพรรครักไทย ซึ่งเป็นพระครการเมืองหลัก ในกระบวนการรวมพรรครการเมืองดังกล่าวนี้ ทั้งสองพรรครการเมืองได้ดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยการรวมพรรครการเมืองได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรครการเมืองที่จะรวมกันแล้ว กล่าวคือ ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคร่วมกับพรรครักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ และที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรครการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรครการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรครการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรครการเมืองต่อนายทะเบียนพระครการเมือง และให้นายทะเบียนพระครการเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประภูมต่อนายทะเบียนพระครการเมืองเพื่อศาลมีผลสั่งให้พรรครการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรครการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไป นายทะเบียนพระครการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคร่วมกับพรรครักไทย เนื่องจากไม่รวมกับพรรครักไทยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปและสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรรคเสรีธรรมและพรรคไทยรักไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐

หัวหน้าพรรคเสรีธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคเสรีธรรมตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ และหัวหน้าพรรคไทยรักไทย มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่าพรรคไทยรักไทยไม่โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้สั่งยุบพรรคเสรีธรรมรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ หรือไม่

เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เรื่อง การยุบพรรคมวลชนเข้ากับพรรคความหวังใหม่ไว้แล้วจึงเห็นว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ บัญญัติขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๙ (๒) และกล่าวถึงเรื่องการเลิกและการยุบพรรคการเมืองไว้แล้ว แม้จะไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดแจ้งว่า การสั่งยุบพรรคการเมืองเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว นั่นนั่น การที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีอื่นด้วยนั้น ซึ่งเป็นการให้อำนาจนอกเหนือตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เพราะเป็นเรื่องการสั่งยุบพรรคการเมืองโดยเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองเพื่อรวมกับพรรคการเมืองอื่นได้

ปัญหาที่วินิจฉัยต่อไปว่า มีเหตุที่จะต้องสั่งให้ยุบพรรคเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ พิจารณาตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของพรรคเสรีธรรมและพรรคไทยรักไทยแล้วได้ความว่า ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคเสรีธรรมมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้ไปรวมกับพรรคไทยรักไทย และที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคไทยรักไทยมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้พรรคเสรีธรรมรวมกับพรรคไทยรักไทย จากนั้นหัวหน้าพรรคเสรีธรรมและหัวหน้าพรรคไทยรักไทยร่วมกันแจ้งการรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ นายทะเบียนจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรrocการเมืองเป็นการรวมพรrocการเมืองหนึ่งหรือหลายพรrocการเมืองเข้าเป็นพรrocการเมืองเดียวกันกับอีกพรrocการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรrocการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรrocการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรrocการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรrocการเมืองที่จะรวมกันทุกพรrocการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรrocการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรrocการเมืองที่รวมเข้ากันอีกพรrocการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและพยานหลักฐานประกอบคำร้อง ได้ความว่า พรrocเดรีชรรนและพรrocไทยรักไทยดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ และหัวหน้าพรrocการเมืองทั้งสองได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรrocการเมืองต่อนายทะเบียนด้วยจึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรrocการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ได้

จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรrocเดรีชรรน

นายปรีชา เฉลิมวนิชย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทร์ปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๙/๒๕๖๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครุการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคเสรีธรรม เพื่อรวมพรรคร่วมกับพรรครักไทยที่เป็นพระครุการเมืองหลัก

นายทะเบียนพระครุการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคร่วมกับพรรครักไทยที่เป็นพระครุการเมืองหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๗

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า หัวหน้าพรรคร่วมกับพรรครักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคร่วมกับพรรครักไทยที่เป็นพระครุการเมืองเดียวกันกับพรรครักไทยซึ่งเป็นพระครุการเมืองหลัก ในการรวมพระครุการเมืองดังกล่าวนี้ ทั้งสองพรรคร่วมกับพรรครักไทยได้ดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งการรวมพรรคร่วมกับพรรครักไทยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครุการเมืองที่จะร่วมกัน โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคร่วมกัน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ และที่ประชุมใหญ่ของพรรครักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครุการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรครุการเมืองที่จะร่วมกันทุกพระครุการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพระครุการเมืองต่อนายทะเบียนพระครุการเมือง และให้นายทะเบียนพระครุการเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประภูมิต่อนายทะเบียนพระครุการเมืองเพื่อศาลมีผลสั่งให้พระครุการเมืองที่รวมเข้ากันอีกพระครุการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไป นายทะเบียนพระครุการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคร่วมกับพรรครักไทยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และให้รับไว้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้ง ส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรครเสริธรรมและพระครไทยรักไทย เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗

หัวหน้าพระครเสริธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพระครเสริธรรมตามที่นายทะเบียนพระครการเมืองร้องขอ และหัวหน้าพระครไทยรักไทย มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า พระครไทยรักไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระครการเมืองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ยุบพระครเสริธรรมรวมเข้ากับพระครไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาในวินิจฉัย เรื่องนี้หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ กรณีร่วมพระครการเมืองหลายพระครการเมืองเข้าเป็นพระครการเมืองเดียว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมืองฯ มาตรา ๗๓ คือ การยุบพระครคอมโวชน เข้ากับพระครความหวังใหม่ ซึ่งปรากฏในคำวินิจฉัยในประเด็นนี้ตอนหนึ่งว่า “พิจารณาแล้ว นอกจาก ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพระครการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ ได้แล้วยังกำหนดให้มีอำนาจ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง มาตรา ๖๕ (๔) อีก และให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพระครการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๑) (๒) (๓) และ (๕) ได้ด้วย เพราะเป็นเรื่อง การยุบพระครการเมืองทำนองเดียวกันกับการสั่งยุบพระครการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๒ ว่า ถ้าพระครการเมืองที่ถูกสั่งยุบแล้ว ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สังกัดพระครการเมืองที่ถูกสั่งยุบนั้นเดือนดำเนินการอย่างไร จะเห็นได้ว่า บัญญัติไว้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๙ (๕) เช่นกัน โดยเหตุที่พระราชบัญญัติประกอบการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ กำหนดเรื่อง การยุบพระครการเมืองว่าจะต้องให้นายทะเบียนพระครการเมืองยื่นคำร้อง เพื่อให้ศาลฎีกามีคำสั่งยุบ พระครการเมือง แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒ ถูกยกเลิกไป จึงได้มีการบัญญัติ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพระครการเมือง พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๙ (๒) และกล่าวถึงเรื่องการเลิกและการยุบพระครการเมืองไว้แล้ว แม้จะไม่ได้ระบุไว้อย่างชัดแจ้งว่า การสั่งยุบ พระครการเมืองเป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่การสั่งยุบพระครการเมืองนั้น ศาลรัฐธรรมนูญ

มีอำนาจตามรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ขณะนั้น การที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีอื่นด้วยนั้น ซึ่งมิใช่เป็นการให้อำนาจนอกเหนือตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เพราะเป็นเรื่องการสั่งยุบพรรคการเมืองโดยเฉพาะ จึงวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้”

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า มีเหตุที่จะต้องสั่งให้ยุบพรรคเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ พิจารณาตามคำร้องเอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงของพรรครัฐธรรมนูญและพรรครักไทยแล้วได้ความว่า ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครัฐธรรมนูญตีเป็นเอกสารที่เห็นชอบให้ไปรวมกับพรรครักไทย และที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครักไทยตีเป็นเอกสารที่เห็นชอบให้พรรครัฐธรรมนูญรวมกับพรรครักไทย จากนั้นหัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญและหัวหน้าพรรครักไทยร่วมกันแจ้งการรวมพรรครัฐธรรมนูญเข้ากับพรรครักไทย ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ นายทะเบียนจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรรครัฐธรรมนูญเป็นการรวมพรรครัฐธรรมนูญของหนึ่งหรือหลายพรรครัฐธรรมนูญเข้าเป็นพรรครัฐธรรมนูญเดียวกันกับอีกพรรครัฐธรรมนูญหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรครัฐธรรมนูญที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรครัฐธรรมนูญ

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรครัฐธรรมนูญเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญที่จะรวมกันทุกพรรครัฐธรรมนูญร่วมกันแจ้งการรวมพรรครัฐธรรมนูญต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรครัฐธรรมนูญที่รวมเข้ากับอีกพรรครัฐธรรมนูญที่เป็นหลักนั้นยุบไป hẳnแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง และให้นามาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาตามข้อเท็จจริงของคำร้องและพยานหลักฐานประกอบคำร้อง ได้ความว่า พรรครัฐธรรมนูญและพรรครักไทยดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรครัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ และหัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญที่รวมกันแจ้งการรวมพรรครัฐธรรมนูญต่อนายทะเบียนด้วย จึงมีเหตุที่ศาลมีคำสั่งยุบพรรครัฐธรรมนูญและหัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรครัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ได้

ເລີ່ມ ເຮັດ ຕອນທີ່ ຖະ ກ

ຫນ້າ ສປ
ຮາຊົກຈານຸບກຍາ

໨໬ ເມພາຍນ ແຂວງ

ໂດຍເຫດຜົດຈຳໄດ້ວິນິຈນີຍໜ້າງຕົ້ນ ຈຶ່ງອາສີຍໍານາຈາຕາມພຣະຣາຊບັນລຸ້ຕີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ລູ້
ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຣເນື່ອງ ພ.ສ. ແຂວງ ມາດຮາ ໬ແ ວຣຄສອງ ສັ່ງໃຫ້ຢູ່ພຣຄເສີ່ງຮຽມ

ນາຍຜັນ ຈັນທຽມ

ຕຸລາກາຣຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ລູ້

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สรวง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๙/๒๕๔๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระคราเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรมไปรวมกับพระครไทยรักไทย

นายทะเบียนพระคราเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ว่า หัวหน้าพระครเสรีธรรม และหัวหน้าพระครไทยรักไทยได้ร่วมกันทำหนังสือลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ แจ้งการรวมพระครเสรีธรรมเข้าเป็นพระคราเมืองเดียวกันกับพระครไทยรักไทยซึ่งเป็นพระคราเมืองหลัก ในการรวมพระคราเมืองดังกล่าวเนื่องจากต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งการรวมพระคราเมืองจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระคราเมืองที่จะรวมกันโดยที่ประชุมใหญ่ไว้สามัญของพระครเสรีธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบด้วยเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ และที่ประชุมใหญ่ไว้สามัญของพระครไทยรักไทย ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบด้วย เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ที่กำหนดว่าเมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระคราเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพระคราเมืองที่จะรวมกันทุกพระคราเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพระคราเมืองต่อนายทะเบียนพระคราเมือง และให้นายทะเบียนพระคราเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พระคราเมือง ที่รวมเข้ากับอีกพระคราเมืองที่เป็นหลักยุบไป นายทะเบียนพระคราเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรมไปรวมกับพระครไทยรักไทย ต่อไป

นายประจวบ ไชยสารสัน หัวหน้าพระครเสรีธรรม ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ สรุปว่า ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจังหวะใดมีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรมตามที่นายทะเบียนพระคราเมืองร้องขอ และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพระครไทยรักไทย ยื่นหนังสือชี้แจง ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ สรุปว่า พระครไทยรักไทยไม่ได้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระคราเมืองที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรมเข้ากับพระครไทยรักไทย ที่เป็นพระคราเมืองหลัก

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๖๕ พระครุการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพระครุการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพระครุการเมืองไปรวมกับพระครุการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพระครุการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพระครุการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระครุการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระครุการเมืองนั้น

“ฯลฯ”

“มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพระครุการเมืองเป็นการรวมพระครุการเมืองหนึ่งหรือหลาย พระครุการเมืองเข้าเป็นพระครุการเมืองเดียวกันกับอีกพระครุการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พระครุการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครุการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครุการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพระครุการเมืองที่จะรวมกันทุกพระครุการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพระครุการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้พระครุการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพระครุการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิเคราะห์แล้ว ประเต็นเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาในจังหวะนี้ หรือไม่เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาคำร้องของนายทะเบียนพระครุการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีขอให้มีคำสั่งยุบพระครุการเมืองเข้ากับพระครุการเมืองใหม่ ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง และมาตรา ๗๓ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาในจังหวะนี้

หน้า ๙๔

เล่ม ๑๖๕ ตอนที่ ๓๘ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๖ เมษายน ๒๕๔๔

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคเสรีธรรมไปรวมกับพรรคไทยรักไทยนั้น เห็นว่า พรรคเสรีธรรม และพรรคไทยรักไทยมีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อเข้าไปรวมกับพรรคไทยรักไทยในการประชุมใหญ่วิสามัญเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ตามลำดับ และหัวหน้าพรรคทั้งสองได้ทำหนังสือแจ้งมติดังกล่าวให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ตามหนังสือลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ จึงฟังได้ว่ามีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้แล้ว

อาศัยเหตุดังได้ในจดหมาย จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเสรีธรรม

นายมงคล สระภูน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เทพชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๖๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรม เพื่อรวมพระครเสรีธรรมเข้ากับพระครไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก

นายทะเบียนพระครการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรม เพื่อรวมพระครเสรีธรรมเข้ากับพระครไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า หัวหน้าพระครเสรีธรรมและหัวหน้าพระครไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพระครเสรีธรรมเข้าเป็นพระครการเมืองเดียวกันกับพระครไทย ซึ่งเป็นพระครการเมืองหลักในการรวมกันดังกล่าว ทั้งสองพระครการเมืองได้ดำเนินการถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งการรวมพระครการเมืองจะต้องได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครการเมืองที่รวมกันโดยที่ประชุมใหญ่ไว้สามัญของพระครเสรีธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ และที่ประชุมใหญ่ไว้สามัญของพระครเสรีธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ที่กำหนดว่าเมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครการเมืองเห็นชอบร่วมกันแล้ว ให้หัวหน้าพระครการเมืองที่จะรวมกันทุกพระครการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมกันต่อนายทะเบียนพระครการเมือง และให้นายทะเบียนพระครการเมืองดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง กล่าวคือ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ความประภูมิต่อนายทะเบียนพระครการเมืองเพื่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พระครการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพระครการเมืองที่เป็นพระครหลักยุบไป ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพระครการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระครเสรีธรรมเนื่องจากไปรวมกับพระครไทยรักไทยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พระครเสรีธรรมและพระครไทยรักไทยทราบ และยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

หัวหน้าพรรคเสรีธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปว่าขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยข้ามมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

หัวหน้าพรรคไทยรักไทย มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปว่า พรรคไทยรักไทยไม่ได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีมติรับรวมไว้ในจำนวน

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยคำร้อง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กฎหมายที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเรื่องนี้ คือบทบัญญัติของ มาตรา ๗๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมือง เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปันบแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๗๒ มาบังคับใช้โดยอนุโลม” ดังนี้จะเห็นว่า นอกจากศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคท้ายแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และ (๔) ก็บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องการยุบพรรคการเมืองไว้ ทำนองเดียวกันกับการสั่งยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ ซึ่งมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ ดังกล่าว ก็ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ เช่นเดียวกัน ทั้งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้แล้ว คือคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ เกี่ยวกับการยุบพรรคความลับเข้ากับพรรคความหวังใหม่ จึงวินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาในวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่ามีเหตุที่จะต้องสั่งให้ยุบพรรคเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่ พิจารณาแล้วตามคำร้องได้ความว่ามติที่ประชุมใหญ่ที่วิสามัญของพรรคเสรีธรรมเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้รวมพรรคการเมืองกับพรรคไทยรักไทย และมติที่ประชุมใหญ่

วิสามัญของพระคริไทยรักไทยก็เป็นเอกลักษณ์ที่เห็นชอบให้พระคริเสธธรรมาร่วมกับพระคริไทยจากนั้น หัวหน้าพระคริเสธธรรมและหัวหน้าพระคริไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพระคริการเมืองเดียวกันกับ พระคริไทยรักไทย ซึ่งเป็นพระคริการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพระคริการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ นายทะเบียนจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ ตามที่ยกขึ้นมาวินิจฉัยข้างต้นเมื่อพิจารณาประกอบคำชี้แจงของหัวหน้า พระคริเสธธรรม ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ และหัวหน้าพระคริไทยรักไทย ฉบับลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ ด้วยแล้ว เห็นว่าพระคริเสธธรรมและพระคริไทยรักไทยได้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ แล้ว ทั้งหัวหน้าพระคริการเมือง ทั้งสองก็ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพระคริการเมืองต่อนายทะเบียนพระคริการเมืองด้วยแล้ว จึงเห็นว่าชอบ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพระคริการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๓) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้แล้ว

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมาแล้ว จึงมีคำสั่งให้ยุบพระคริเสธธรรม

นายทักษิ เตชะชาณ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุบัติ บุญคงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๙/๒๕๔๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระคราเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรม เพื่อรวมพรรคร่วม เข้ากับพรรครักไทยที่เป็นพรรคราเมืองหลักตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบ มาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพระคราเมืองมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคร่วม เนื่องจากพรรครักไทยที่เป็นพรรคราเมืองหลัก ข้อเท็จจริงจากคำร้องสรุปได้ดังนี้

ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรคร่วม เนื่องจากพรรครักไทยได้มีมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ เห็นชอบให้รวมพรรคร่วมเข้ากับพรรครักไทยโดยให้พรรครักไทยเป็นพรรคราเมืองหลัก ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

ที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครักไทยมีมติเป็นเอกฉันท์เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ให้รวมพรรคร่วมเข้าเป็นพรรคราเมืองเดียวกับพรรครักไทยที่เป็นพรรคราเมืองหลัก

หัวหน้าพรรคร่วมและหัวหน้าพรรครักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคราเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยมีพรรครักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่ของทั้งสองพรรคร ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการรวมพรรคร่วมเป็นพรรคราเมือง เดียวกับพรรครักไทย โดยให้พรรครักไทยเป็นพรรคราเมืองหลัก พรรคร่วมและพรรครักไทย ได้ดำเนินการลูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพรรคร่วมแล้ว นายทะเบียนพระคราเมือง จึงได้ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคร่วมตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ถึงพรรคร่วมและพรรครักไทย หากประสงค์จะยื่นคำร้องให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือนี้

พระคнесรีธรรมได้มีหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ว่าการดำเนินการของนายทะเบียนพรบการเมืองเป็นไปตามดิติที่ประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ของพระคเนรีธรรมซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ ที่ให้รวมพระคเนรีธรรมเข้ากับพระคไทยรักไทย โดยให้พระคไทยรักไทยเป็นหลัก จึงถือว่าการดำเนินการของนายทะเบียนพรบการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคเนรีธรรมตามที่นายทะเบียนพรบการเมืองร้องขอ

พระคไทยรักไทย ได้มีหนังสือถึงศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ชี้แจงว่า หัวหน้าพระคไทยรักไทยและหัวหน้าพระคเนรีธรรมได้ร่วมกันแจ้งการรวมพระบการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกัน ต่อนายทะเบียนพรบการเมือง ตามที่ประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ของพระคไทยรักไทย เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ที่เป็นเอกฉันท์ให้รวมพระคเนรีธรรมเข้าเป็นพระบการเมืองเดียวกับพระคไทยรักไทยที่เป็นหลัก และตามดิติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพระคเนรีธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ ที่เห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพระคเนรีธรรมเข้ากับพระคไทยรักไทย ที่เป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง พระคไทยรักไทยไม่ได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรบการเมืองที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพระคเนรีธรรมเพื่อร่วมเข้ากับพระคไทยรักไทยที่เป็นพระบการเมืองหลัก

ข้อพิจารณาในจังหวะ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระบการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พระบการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพระบการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพระบการเมืองไปรวมกับพระบการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ ยุบพระบการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพระบการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประพฤติต่อนายทะเบียน เมื่อศาลมีคำสั่งพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระบการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระบการเมืองนั้น....”

มาตรา ๗๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง และให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคเสรีธรรมและพรรคไทยรักไทยได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ เพื่อรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคการเมืองหลักโดยครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จึงเป็นเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) ที่ให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอได้ให้มีคำสั่งยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อให้พรรคเสรีธรรมรวมเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายสุจิต บุญบางกอก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ກໍາວິນຈັດຂອງ ນາຍສຸຈິນດາ ຍົງສຸນທະ ຕຸລາກາຮ່າຄລຮ້ອມນູ້ໝູ

ທີ່ ២៨/២៥៥៥

ວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ២៥៥៥

ເຮື່ອງ ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າງມີໂອໃຫ້ຄາລຮ້ອມນູ້ໝູມີຄໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສຣີຮຣມ ເນື່ອຈາກທີ່ປະໜຸນໄຫຍ່
ຂອງພຣຄມືນຕີໃຫຍ່ພຣຄໄປຮ່ວມກັນພຣຄໄທຢັກໄທ

ຄວາມເປັນມາ

ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າງໄດ້ຢືນຄໍາຮ່ອງຕ່ອຄາລຮ້ອມນູ້ໝູໂດຍໜັງສື່ອລວມວັນທີ ១៤ ກຣກກູາມ
២៥៥៥ ໂອໃຫ້ຄາລຮ້ອມນູ້ໝູມີຄໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສຣີຮຣມຕາມມາຕາມ ៦៥ ວຣຄສອງ ແ່ງພຣະຈຳບັນຍຸ້ຕີ
ປະກອບຮ້ອມນູ້ໝູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮ່າງພ.ສ. ២៥៥១ ເນື່ອຈາກຫົວໜ້າພຣຄເສຣີຮຣມແລະຫົວໜ້າ
ພຣຄໄທຢັກໄທໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮ່ວມພຣຄກາຮ່າງທັງສອງເຂົ້າດ້ວຍກັນຕ່ອນຍະເບີນພຣຄກາຮ່າງ
ຕາມນົດຂອງທີ່ປະໜຸນໄຫຍ່ຂອງທັງສອງພຣຄ ໂດຍໃຫ້ພຣຄໄທຢັກໄທເປັນຫລັກໃນກາດຳເນີນກິຈການ
ທາງກາຮ່າງມີ

ຕ່ອນຫົວໜ້າພຣຄເສຣີຮຣມໄດ້ມີໜັງສື່ອ ລວມວັນທີ ៦ ສິງຫາມ ២៥៥៥ ຍືນຍັນຕ່ອຄາລຮ້ອມນູ້ໝູ
ທີ່ຈະໃຫຍ່ພຣຄເສຣີຮຣມຕາມທີ່ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າງຮ່ອງໂອ ແລະໃນຂະະເດີຍກັນຫົວໜ້າພຣຄໄທຢັກໄທ
ກີໄດ້ມີໜັງສື່ອລວມວັນທີ ៥ ສິງຫາມ ២៥៥៥ ທີ່ແຈ້ງຕ່ອຄາລຮ້ອມນູ້ໝູວ່າ ພຣຄໄທຢັກໄທໄໝ່ຈອກັດຄ້ານ
ຄໍາຮ່ອງຂອງນາຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າງທີ່ຂອໃຫ້ສັ່ງຢູນພຣຄເສຣີຮຣມດັ່ງກ່າວ

ກໍາວິນຈັດ

ມາຕາມ ៦៥ ແ່ງພຣະຈຳບັນຍຸ້ຕີປະກອບຮ້ອມນູ້ໝູນີ້ ບັນຍຸ້ຕີວ່າ “ພຣຄກາຮ່າງຍ່ອມເລີກ
ຫົວໜ້າດ້ວຍເຫດຸໃຫ້ທຸ່ນື່ງ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

(១)

(២)

(៣) ມີກາຮ່ວມພຣຄກາຮ່າງໄປຮ່ວມກັນພຣຄກາຮ່າງອື່ນຕາມໜວດ ៥

(៤)

(៥)

“เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

“.....”

พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่การร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีเช่นว่านี้ เป็นเรื่องที่ไม่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ได้ถูกกำหนดขึ้นในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ อีกทอดหนึ่ง จึงมีปัญหาเบื้องต้นที่จำต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติตามตรา ๖๕ วรรคสอง ดังกล่าว เป็นการเพิ่มเติมอำนาจให้ศาลรัฐธรรมนูญในลักษณะที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

เกี่ยวกับเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเดียวเท่านั้น ในรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีที่พรรคการเมืองนั้นกระทำการ “เพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้” โดยรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีอีก แต่ในขณะเดียวกันก็มิได้บัญญัติห้ามไว้โดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย อย่างไรก็ได้มีพิจารณาถึงเจตนาرمณ์ ของรัฐธรรมนูญและวัตถุประสงค์ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแล้วเห็นว่า การเพิ่มอำนาจดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแทนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ นั้น น่าจะ กระทำได้ เพราะเป็นสิ่งที่อาจถือได้ว่ารัฐธรรมนูญเองได้อนุมัติไว้แล้วโดยปริยาย เพื่อให้มีรายละเอียด และกฎเกณฑ์ที่จำเป็นเพิ่มเติม อันจะทำให้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องด้วยพรรคการเมือง มี ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากการสั่งให้ยุบพรรคการเมืองเป็นเรื่องที่มีบัญญัติไว้แล้วในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ อำนาจดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นอำนาจใหม่ทั้งหมดที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่เคยมีมาก่อนเลย ดังนั้น ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๕ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคมวลชน ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้วินิจฉัยไว้ว่าการบัญญัติให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีอื่น นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ก็น่าจะกระทำได้ เช่นเดียวกัน นอกจากนี้แล้ว ตามหลักการที่ยึดถือกันมาในพระราชบัญญัติพรรคการเมืองฉบับต่างๆ อำนาจในการสั่งยุบพรรคการเมือง เคยเป็นอำนาจของศาลฎีกา นั่น ในเมื่อได้จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญขึ้นแล้ว ก็น่าจะเป็นการสอดคล้องกับ หลักการและเจตนาرمณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่จะถ่ายโอนอำนาจดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญแทน

ด้วยเหตุที่กล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปกครองเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้ยุบพระคณะกรรมการเมืองในการณ์ที่มีการรวมพระคณะกรรมการเมืองเข้าด้วยกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติโดยของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญย่อมมีอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวในการที่จะสั่งให้ยุบพระคณะกรรมการเมืองได้ที่จะเข้าไปรวมกับพระคณะกรรมการเมืองอื่นอีกวรรคหนึ่งที่เป็นพระคลอักได้

ประเด็นต่อไปที่ศาลรัฐธรรมนูญจำต้องพิจารณาอีกอยู่ว่า มีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๓) เกิดขึ้นกับพระเครื่องธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระคณะกรรมการเมืองนั้น หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องของนายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระเครื่องธรรมตามมาตรา ๗๓ และมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปกครองเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น นายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองได้ชี้แจงว่า หัวหน้าพระเครื่องธรรมและหัวหน้าพระครุฑายรักไทยได้ร่วมกันแจ้งต่อนายทะเบียนถึงการรวมพระคณะกรรมการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันโดยมีพระครุฑายรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่ของพระคณะกรรมการเมืองทั้งสอง นายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองจึงเห็นว่าพระเครื่องธรรมและพระครุฑายรักไทยได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับพระเครื่องธรรมแล้ว

ในเรื่องนี้ หัวหน้าพระเครื่องธรรมได้มีคำชี้แจงโดยหนังสือลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ว่า การดำเนินการของนายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพระเครื่องธรรมที่ให้รวมพระเครื่องธรรมเข้ากับพระครุฑายรักไทย จึงเป็นการชอบแล้วและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระเครื่องธรรมตามที่นายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองร้องขอ

ส่วนพระครุฑายรักไทยก็ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ถึงศาลรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า หัวหน้าพระครุฑายรักไทยและหัวหน้าพระเครื่องธรรมได้ร่วมกันแจ้งการรวมพระคณะกรรมการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองตามมติเป็นเอกฉันท์ของที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพระครุฑายรักไทย ให้รวมพระเครื่องธรรมเข้าเป็นพระคณะกรรมการเมืองเดียวกับพระครุฑายรักไทยที่เป็นหลัก (และตามมติเป็นเอกฉันท์ของที่ประชุมใหญ่วิสามัญพระเครื่องธรรม ให้รวมพระเครื่องธรรมเข้ากับพระครุฑายรักไทย) ตามนัยมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปกครองเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และ ว่า พระครุฑายรักไทยไม่ได้แจ้งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระคณะกรรมการเมืองเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพระเครื่องธรรม เพื่อร่วมเข้ากับพระครุฑายรักไทยที่เป็นพระคณะกรรมการเมืองหลัก

หน้า ๕๕

เล่ม ๑๖๕ ตอนที่ ๓๙ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๖ เมษายน ๒๕๔๕

เมื่อพิจารณาคำร้องของนายทะเบียนพรบการเมืองประกอบกับคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคเสรีธรรมและหัวหน้าพรรครักไทยแล้วเห็นว่า มีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เกิดขึ้นกับพรรครักธรรมแต่ล่วงไปแล้วจึงเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะสั่งให้ยุบพรรครักธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรบการเมือง

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๘/๒๕๔๔

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้ยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อรวมพรรคร่วมเป็นพรรครักไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพระครการเมืองอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

ข้อ ๑ ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ของพรรคร่วมเป็นเอกลัคนี้ให้รวมพรรคร่วมเป็นพรรครักไทยโดยให้พรรครักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง

ข้อ ๒ ในคราวประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ของพรรครักไทย มีวันถัดจากวันที่๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคร่วมเป็นพรรครักไทยเป็นเดียวภาคีกับพรรครักไทยที่เป็นหลัก

ข้อ ๓ หัวหน้าพรรคร่วมและหัวหน้าพรรครักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรครักไทยเป็นเดียวภาคีกับพรรครักไทยที่เป็นหลัก

นายทะเบียนพระครการเมืองเห็นว่า หัวหน้าพรรคร่วมและหัวหน้าพรรครักไทย ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรครักไทยที่เป็นเดียวภาคีกับพรรครักไทยที่เป็นหลัก แต่ไม่ได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคร่วมเป็นเดียวภาคีกับพรรครักไทยโดยให้พรรครักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง และที่ประชุมใหญ่ของพรรครักไทยที่ได้มีมติเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ให้รวมพรรคร่วมเป็นเดียวภาคีกับพรรครักไทยที่เป็นหลัก ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพระครการเมืองจึงขอให้ศาลมีคำสั่งยุบพรรคร่วมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายประจวบ ไชยสาสัน หัวหน้าพรรคร่วม ชี้แจงว่า

ตามที่นายทะเบียนพระครการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคร่วมเพื่อรวมเข้ากับพรรครักไทย โดยให้พรรครักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมืองนั้น

เป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ของพระคisteriorum ได้ประชุม เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ ที่ให้รวมพระคisteriorum เข้ากับพระคisteriorum ไทยรักไทย โดยให้พระคisteriorum ไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง คำร้องของนายทะเบียนที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคisteriorum จึงเป็นการชอบแล้ว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคisteriorum ตามที่นายทะเบียนพระคisteriorum ร้องขอ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพระคisteriorum ไทยรักไทย ชี้แจงว่า

๑. หัวหน้าพระคisteriorum ไทยและหัวหน้าพระคisteriorum ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพระคisteriorum เมื่อวันเดียวกัน ต่อนายทะเบียนพระคisteriorum เมื่อวันเดียวกัน ตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ ของพระคisteriorum ไทย เมื่อวันเดียวกัน ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพระคisteriorum เข้าเป็นพระคisteriorum เมื่อวันเดียวกันพระคisteriorum ไทยที่เป็นหลัก และตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญพระคisteriorum ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้รวมพระคisteriorum เข้ากับพระคisteriorum ไทย โดยให้พระคisteriorum ไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคisteriorum เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓

๒. พระคisteriorum ไทยไม่ได้แยกหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระคisteriorum เมื่อวันเดียวกัน ที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพระคisteriorum เพื่อร่วมเข้ากับพระคisteriorum ไทยที่เป็นพระคisteriorum เมื่อวันเดียวกัน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคisteriorum เพื่อร่วมเข้ากับพระคisteriorum ไทย ที่เป็นพระคisteriorum เมื่อวันเดียวกัน

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๙ บัญญัติว่า “นอกจากที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคisteriorum เมือง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งพระคisteriorum เมือง ซึ่งอย่างน้อยให้กระทำได้โดยบุคคลตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปและการจัดการจัดตั้งพระคisteriorum เมืองในทะเบียนพระคisteriorum เมือง

(๒) การเลิกพระคisteriorum เมือง ทั้งนี้ โดยมิให้นำເຫດที่พระคisteriorum เมืองไม่ส่งมาซึ่กสมัครรับเลือกตั้ง หรือเหตุที่ไม่มีสมาชิกพระคisteriorum เมืองได้รับเลือกตั้ง มาเป็นเหตุให้ต้องเลิกหรือยุบพระคisteriorum เมือง

ฯลฯ”

มาตรา ๖๓ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พระคisteriorum เมืองได้เลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพระคisteriorum เมืองดังกล่าวได้”

มาตรา ๑๙ (๕) บัญญัติว่า “ขาดจากการเป็นสมาชิกของพระคisteriorum เมืองในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคisteriorum เมืองที่สมาชิกสภาพแทนรายภูมิที่เป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็น

สมาชิกของพระครรภ์เมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในการณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พระครรภ์เมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพระครรภ์เมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพระครรภ์เมืองไปรวมกับพระครรภ์เมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพระครรภ์เมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพระครรภ์เมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระครรภ์เมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระครรภ์เมืองนั้น

“ฯลฯ”

มีปัญหาว่าศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการสั่งยุบพระครรภ์เมือง หรือไม่

ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หลายฉบับรวมทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง เพาะรัฐธรรมนูญไม่สามารถ จะระบุรายละเอียดของทุกๆ เรื่องไว้ในรัฐธรรมนูญได้จึงต้องไประบุรายละเอียดไว้ในพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญในแต่ละเรื่อง ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจึงเป็นส่วนหนึ่งของ รัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖๕ (๓) กล่าวถึงกรณีที่มีการยุบพระครรภ์เมืองเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้นายทะเบียนยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระครรภ์เมืองนั้น และรัฐธรรมนูญเองก็บัญญัติไว้ใน มาตรา ๖๓ วรรคสาม และมาตรา ๑๙ (๕) เป็นเรื่องที่ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพระครรภ์เมือง ได้แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญมีเจตนาให้ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ในการสั่งยุบพระครรภ์เมืองด้วย

เดิมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการยุบพระครรภ์เมืองให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกา แต่พระราชบัญญัติดังกล่าวถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้อำนาจหน้าที่ในการยุบพรรคการเมืองเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งหมายความว่าศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้นที่มีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ ไม่ใช่ศาลฎีกาอีกต่อไป ดังนั้น หากวินิจฉัยว่าศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งยุบพรรคการเมืองได้ก็จะเกิดช่องว่างหรือชุดอันในทางปฏิบัติว่ากรณีที่จะต้องยุบพรรคการเมือง เพราะเหตุการรวมพรรคการเมืองจะกระทำไม่ได้ เพราะไม่มีศาลได้มีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้ การรวมพรรคการเมืองก็จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ซึ่งไม่ใช่เจตนาของผู้จัดทำรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ในการสั่งยุบพรรคการเมืองในกรณีที่มีการรวมพรรคการเมืองได้

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยต่อไปว่ามีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่ามติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครัฐธรรมนูญให้พรรครัฐธรรมนูญรวมกับพรรครัฐไทยรักไทย และมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญของพรรครัฐไทยรักไทยก็ให้พรรครัฐธรรมนูญรวมกับพรรครัฐไทยรักไทยจากนั้นหัวหน้าพรรครัฐธรรมนูญและหัวหน้าพรรครัฐไทยรักไทยได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรครัฐธรรมนูญเข้าเป็นพรรครัฐการเมืองเดียวกันกับพรรครัฐไทยรักไทย ซึ่งเป็นพรรครัฐการเมืองที่เป็นหลักต่อนายทะเบียนพรรครัฐการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๔ นายทะเบียนจึงต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ ซึ่งบัญญัติว่า

“ในกรณีที่การรวมพรรครัฐการเมืองเป็นการรวมเป็นการรวมพรรครัฐการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรครัฐการเมืองเดียวกันกับอีกพรรครัฐการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรครัฐการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรครัฐการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรครัฐการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรครัฐการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรครัฐการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรครัฐการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรครัฐการเมืองที่รวมเข้ากันอีกพรรครัฐการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปันัปแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

เมื่อพรรครัฐธรรมนูญและพรรครัฐไทยรักไทยได้ดำเนินการตามเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ ทั้งหัวหน้าพรรครัฐการเมืองทั้งสองก็ได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรครัฐการเมืองต่อนายทะเบียนด้วยแล้ว จึงมีเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรครัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ (๓) และมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้

หน้า ๑๐๔

เล่ม ๑๖๕ ตอนที่ ๓๙ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๖ เมษายน ๒๕๔๕

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีกำหนดให้ยุบพรรคเสรีธรรมเพื่อรวมพรรคเสรีธรรมเข้ากับ
พรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ກໍາວິນິຈຈ້າຍຂອງ ຄາສຕຣາຈາຍໝອນນັ້ນຕໍ່ ແກ່ຽວກື້ນ ຕຸລາກາຮຄາດຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່

ທີ່ ២៨/២៥៤៥

ວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ២៥៤៥

ເຮື່ອງ ນາຍທະບູນພຣກກາຮມເມື່ອງຂອງໃຫ້ຄາລຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່ສ້າງຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມ ເພື່ອຮ່ວມພຣກເສີ່ຮ່ວມ
ເຂົ້າກັບພຣກໄທຍັກໄທຍທີ່ເປັນພຣກກາຮມເມື່ອງຫລັກ

ປະການກ່ຽວກັບການເລືອກຕັ້ງໃນສູນະນາຍທະບູນພຣກກາຮມເມື່ອງໄດ້ສ່າງ ເຮື່ອງ ກ່ຽວກັບການ
ເສີ່ຮ່ວມເຂົ້າກັບພຣກໄທຍັກໄທຍທີ່ເປັນພຣກກາຮມເມື່ອງຫລັກ ລວມທີ່ ១៥ ກຣກກູາມ ២៥៤៥ ໃຫ້ຄາລຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່
ມີກຳສ້າງຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມຕາມມາຕາ ៦៥ ວຣຄສອງ ປະກອນມາຕາ ៣៣ ຂອງພະຮານບໍ່ມີປະກອນ
ຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່ວ່າດ້ວຍພຣກກາຮມເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១

ປະກຸບທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຂອນຈາກທີ່ປະກຸບທີ່ມີກຳສ້າງຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມແລະພຣກໄທຍັກໄທຍ
ເຫັນຂອນໃຫ້ມີກ່ຽວກັບພຣກກັນ ໂດຍພຣກໄທຍັກໄທຍເປັນພຣກກາຮມເມື່ອງຫລັກຕາມມາຕາ ៣៣ ຜຶ່ງການ
ຮ່ວມພຣກກາຮມເມື່ອງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນຂອນຈາກທີ່ປະກຸບທີ່ມີກຳສ້າງຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມແຕ່ລະພຣກກາຮມເມື່ອງທີ່ຈະຮ່ວມກັນ
ຜຶ່ງປະກຸບທີ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມມີກຳສ້າງຢູ່ວິສາມໝັ້ນຮັກໆທີ່ ១/២៥៤៥ ເມື່ອວັນທີ ២៨ ມິຖຸນາຍນ ២៥៤៥
ແລະມີມີທີ່ເຫັນຂອນເປັນເອກັນທີ່ໃຫ້ຮ່ວມພຣກເສີ່ຮ່ວມເຂົ້າກັບພຣກໄທຍັກໄທຍ ໂດຍໃຫ້ພຣກໄທຍັກໄທຍ
ເປັນຫລັກໃນການດຳເນີນກິຈການທາງການເມື່ອງ ໃນນະທີ່ພຣກໄທຍັກໄທຍກີ່ໄດ້ມີກຳສ້າງຢູ່ວິສາມໝັ້ນ ຮັກໆທີ່
១/២៥៤៥ ເມື່ອວັນທີ ១៥ ກຣກກູາມ ២៥៤៥ ແລະມີມີທີ່ເປັນເອກັນທີ່ໃຫ້ຮ່ວມພຣກເສີ່ຮ່ວມເຂົ້າເປັນພຣກ
ກາຮມເມື່ອງເດີຍກັບພຣກໄທຍັກໄທຍ ໂດຍຫວ່ານ້າພຣກກາຮມເມື່ອງທີ່ສ້າງຮ່ວມກັນແຈ້ງຄວາມປະສົງຂອງພຣກ
ທີ່ຈະຮ່ວມກັນຕ່ອປະການກ່ຽວກັບການເລືອກຕັ້ງ ໃນສູນະນາຍທະບູນພຣກກາຮມເມື່ອງແລ້ວ ຜຶ່ງເປັນໄປຕາມມີ
ທີ່ປະກຸບທີ່ມີກຳສ້າງຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມແລະພຣກໄທຍັກໄທຍທີ່ເປັນພຣກກາຮມເມື່ອງຫລັກ ລວມທີ່ ១៥ ກຣກກູາມ ກຣມື່ງເປັນ
ໄປຕາມມາຕາ ៣៣ ແກ່ຍ່າຍນບໍ່ມີປະກອນຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່ວ່າດ້ວຍພຣກກາຮມເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ແລ້ວ

ພິຈານາແລ້ວເຫັນວ່າ ຄາລຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່ຮັບເຮື່ອງໄວ້ພິຈານາແລ້ວສ່າງສໍາເນາດຳຮ້ອງໃຫ້ພຣກເສີ່ຮ່ວມ
ແລະພຣກໄທຍັກໄທຍ໌ແຈງ ຜຶ່ງຫວ່ານ້າພຣກເສີ່ຮ່ວມມີທີ່ສ້າງຮ່ວມກັນວັນທີ ៦ ສິງຫາມ ២៥៤៥ ຊື້ແຈງ
ຕ່ອຄາລຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່ວ່າ ຂອໃຫ້ຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມຕາມທີ່ນາຍທະບູນພຣກກາຮມເມື່ອງຮ້ອງຂອ ແລະຫວ່ານ້າພຣກ
ໄທຍັກໄທຍ໌ມີທີ່ສ້າງຮ່ວມກັນວັນທີ ៥ ສິງຫາມ ២៥៤៥ ຊື້ແຈງຕ່ອຄາລຮູ້ຮ່ວມນູ້ມູ່ວ່າ ພຣກໄທຍັກໄທຍ໌ໄມໂດຍແຍ້ງ
ຫຼືອັດຄັ້ນດຳຮ້ອງຂອງນາຍທະບູນພຣກກາຮມເມື່ອງທີ່ຂອໃຫ້ສ້າງຢູ່ພຣກເສີ່ຮ່ວມເພື່ອຮ່ວມເຂົ້າກັບພຣກ

“ไทยรักไทยที่เป็นพระครการเมืองหลัก ทั้งพระครเสรีธรรมและพระครไทยรักไทยได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๗๓ แล้ว กล่าวคือ การจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อลงมติเห็นชอบให้รวมพระครเข้าด้วยกัน โดยมีพระครไทยรักไทยเป็นพระครหลักในการดำเนินการทางการเมือง และหัวหน้าพระครการเมืองทั้งสองได้ร่วมกันแจ้งความประสงค์ในการรวมพระครการเมืองต่อนายทะเบียนพระครการเมืองเพื่อให้ดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง คือ เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพระครเสรีธรรมต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพระครเสรีธรรม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ກໍາວິນຈັບຂອງ ສາສຕຣາຈາຣຍ ດຣ. ອິສສະ ນິຕິທຳໜໍ່ປະກາສ ຕຸລາກາຮສາຄລຮຽມນູ້ມູນ

ທີ່ ໢໨ /໒໫໬

ວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ໒໫໬

ເຮື່ອງ ນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງຂອງໃຫ້ສາຄລຮຽມນູ້ມູນສັ່ງຢູນພຣກເສີ່ຮຣມ

ປະການກຽມກາຮເລືອກຕັ້ງໃນສູານະນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງໄດ້ຢືນກຳຮັງ ລົງວັນທີ ១៥ ກຣກໆາຄມ ໒໫໬ ຕ້ອສາຄລຮຽມນູ້ມູນ^(១) ໂດຍອາຍີ່ຈຳນາຈຕາມພຣະຈະບຸ້ມູ້ຕີປະກອບຮຽມນູ້ມູນ ວ່າດ້ວຍພຣກກາຮເມືອງ ພ.ສ. ໒໫໬ ມາຕຣາ ៦៥ ວຣກສອງ ປະກອບມາຕຣາ ៣៣

ກຳຮັງດັກລ່າວນີ້ໃຈຄວາມ ດັ່ງນີ້

១. ໃນຄຣາວປະໜຸນໃຫ້ວິສາມັ້ນພຣກເສີ່ຮຣມ (ຄຣັງທີ ១/໒໫໬) ເມື່ອວັນອາທິຕີທີ່ ២៥ ມິຖຸນາຍນ ໒໫໬ ທີ່ປະໜຸນໄດ້ມືນຕິເຫັນຫອບເປັນເອກັນທີ່ໃຫ້ຮ່ວມພຣກເສີ່ຮຣມເຂົ້າກັບພຣກໄທຢັກໄທ ໂດຍໃຫ້ພຣກໄທຢັກໄທເປັນຫລັກໃນກາຮດຳເນີນກິຈກາຮທາງກາຮເມືອງ

២. ໃນຄຣາວປະໜຸນໃຫ້ວິສາມັ້ນ ຄຣັງທີ ១/໒໫໬ ຂອງພຣກໄທຢັກໄທ ເມື່ອວັນເສົາວັນທີ ១៥ ກຣກໆາຄມ ໒໫໬ ທີ່ປະໜຸນໄດ້ມືນຕິເປັນເອກັນທີ່ໃຫ້ຮ່ວມພຣກເສີ່ຮຣມເຂົ້າເປັນພຣກກາຮເມືອງເດີຍກັບພຣກໄທຢັກໄທທີ່ເປັນຫລັກ

៣. ທົ່ວໜ້າພຣກເສີ່ຮຣມແລະທົ່ວໜ້າພຣກໄທຢັກໄທໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮຮ່ວມພຣກດັກລ່າວໜ້າຕັ້ນ ຕ້ອນຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງ

ຜູ້ຮ້ອງຈຶ່ງຂອງໃຫ້ສາຄລຮຽມນູ້ມູນມີກຳສັ່ງຢູນພຣກເສີ່ຮຣມຕາມມາຕຣາ ៦៥ ວຣກສອງ ແກ່ງພຣະບຸ້ມູ້ຕີປະກອບຮຽມນູ້ມູນ ວ່າດ້ວຍພຣກກາຮເມືອງ ພ.ສ. ໒໫໬

ໃນເບື້ອງຕັ້ນ ຈະພິຈານວ່າ ເຮື່ອງຕາມກຳຮັງດັກລ່າວໜ້າໃນຈຳນາຈຂອງສາຄລຮຽມນູ້ມູນ ທີ່ໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮຮ່ວມພຣກດັກລ່າວໜ້າຕັ້ນ ພຣະບຸ້ມູ້ຕີປະກອບຮຽມນູ້ມູນ ວ່າດ້ວຍພຣກກາຮເມືອງ ພ.ສ. ໒໫໬ ມາຕຣາ ៦៥ ບຸ້ມູ້ຕີໄວ ດັ່ງນີ້

“ພຣກກາຮເມືອງຢ່ອມເລີກທີ່ໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮຮ່ວມພຣກດັກລ່າວໜ້າຕັ້ນ ດັ່ງຕ່ອໄປນີ້

(១) ມີເຫຼຸດຕັ້ງເລີກຕາມຂ້ອງບັນກັບພຣກກາຮເມືອງ

(២) ມີຈຳນວນສາມາຊີກແລ້ວໄມ່ຄື່ງສົບຫ້າກນ

(១) ນຳສັ່ງຕາມໜັງສື່ອທີ່ ລຕ ០០០៥/ຮນ້າ ລົງວັນທີ ១៥ ກຣກໆາຄມ ໒໫໬

- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
 (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
 (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคราชการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคราชการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคราชการเมืองนั้น

๑๗๑”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคราชการเมืองดังกล่าวข้างต้น อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕^(๒)

(๒) นักกฎหมายบางท่านเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีเขตอำนาจ (JURISDICTION) เฉพาะที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้นโดยให้เหตุผลว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้กำหนดเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญไว้ในมาตราต่าง ๆ ภายใต้หมวด ๘ ส่วนที่ ๒ และไม่มีบทบัญญัติใด ๆ ของรัฐธรรมนูญให้อำนาจรัฐสภาตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญกำหนดเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมจากที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ดังนั้น บทบัญญัติของพระราชนูญดังกล่าวจึงไม่ครอบคลุมด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคราชการเมืองจึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (ดูคำวินิจฉัยของศาสตราจารย์โภเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖/๒๕๔๑)

ด้วยความเคารพต่อความเห็นดังกล่าว ผู้ทำคำวินิจฉัยยังไม่เห็นพ้องกับความเห็นเช่นนั้น ดังเหตุผลที่จะกล่าวต่อไปนี้

๑. เป็นที่ทราบกันดีว่า คำว่า “กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่ใช้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐” มีที่มาจากการค้าว่า “ลักษณะนิติ” (LOI ORGANIQUE) ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส ค.ศ. ๑๗๕๘ ซึ่งผู้ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนั้นนำมาปรับใช้โดยเรียกว่า “กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ”

ในการทฤษฎีกฎหมายรัฐธรรมนูญ ลักษณะนิติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมายถึง กฎหมายที่รัฐสภาตราขึ้น เพื่อทำให้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งชาติหรือสมบูรณ์ (ดูพจนานุกรมศัพท์กฎหมาย (Lexique juridique de termes juridiques) พิมพ์ครั้งที่สอง สำนักพิมพ์ Dallos หน้า ๒๐๐)

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณา และส่งสำเนาคำร้องดังกล่าวให้พรครศรีธรรมและพรครไทยรักไทยทราบ และให้โอกาสพิจารณาเมืองทั้งสองยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

พรครศรีธรรม โดยนายประจวบ ไชยสารน์ หัวหน้าพรครได้ยื่นคำชี้แจงลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีใจความว่า การดำเนินการของนายทะเบียนพรครการเมืองเป็นไปตามมติที่ประชุมใหญ่วิสามัญครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ของพรครศรีธรรมซึ่งได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ ที่ให้รวมพรครศรีธรรมเข้ากับพรครไทยรักไทยโดยให้พรครไทยเป็นหลัก การดำเนินการของนายทะเบียนที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรครศรีธรรมจึงเป็นการชอบแล้ว ฉะนั้น จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรครศรีธรรมตามที่นายทะเบียนพรครการเมืองร้องขอ

- เพื่อความเข้าใจดีในเรื่องนี้ ขอยกตัวอย่างประกอบ ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖๓ วรรคสาม ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรครการเมืองที่ใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์ เพราะการยุบพรครการเมืองอาจเนื่องมาจากเหตุอื่นๆ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ ดังนั้น เพื่อให้นับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับการยุบพรครการเมืองสมบูรณ์ รัฐสภาจึงต้องตรากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อทำให้นับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญสมบูรณ์ ซึ่งเป็นไปตามที่ยุวชนภัยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

๒. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗๑ บัญญัติว่า “ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษากดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น” จะเห็นได้ว่า มาตรา ๒๗๑ ของรัฐธรรมนูญเป็นบทบัญญัติที่วางหลักทั่วไปเกี่ยวกับการแบ่งปันอำนาจระหว่างศาลยุติธรรมและศาลอื่นที่มิใช่ศาลยุติธรรมคำว่าศาลอื่นตามบทบัญญัติดังกล่าวที่ยอมรวมถึงศาลรัฐธรรมนูญด้วย เพราะไม่มีถ้อยคำใดในมาตราดังกล่าวที่แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น หลักการดังกล่าวมีความหมายว่า ถ้าไม่มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายกำหนดว่าด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งรวมทั้งกฎหมายและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

ตามที่กล่าวมานี้ ย่อมเห็นได้ว่า การกำหนดเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

พระครстиไทยรักไทย โดยพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพระครุได้ยื่นคำขอแจ้ง ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๕ มีความว่า หัวหน้าพระครุไทยรักไทยและหัวหน้าพระครุเสรีธรรมได้ร่วมกันแจ้ง การรวมพระครุการเมืองทั้งสองเข้าด้วยกันต่อนายทะเบียนพระครุการเมือง ตามมติที่ประชุมใหญ่ไว้สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ ของพระครุไทยรักไทย เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ซึ่งได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้รวมพระครุเสรีธรรมเข้าเป็นพระครุการเมืองเดียวกับพระครุไทยรักไทยที่เป็นหลัก และตามมติที่ประชุมใหญ่ไว้สามัญพระครุเสรีธรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๔๕ โดยให้พระครุไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินกิจการทางการเมือง ตามนัยมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ พระครุไทยรักไทยไม่ได้แบ่งหรือคัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพระครุการเมืองที่ได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพระครุเสรีธรรมเพื่อร่วมเข้ากับพระครุไทยรักไทยที่เป็นพระครุการเมืองหลัก

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า มีเหตุให้ยุบพระครุการเมืองตามมาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เกิดขึ้นกับพระครุเสรีธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพระครุการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติซึ่งเกี่ยวกับ การยุบพระครุการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนพระครุการเมือง ดังนี้

มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“พระครุการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑)

(๒)

(๓) มีการยุบพระครุการเมืองไปร่วมกับพระครุการเมืองอื่นตามหมวด ๕

ฯลฯ”

มาตรา ๗๐ บัญญัติว่า “การรวมพระครุการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพระครุการเมืองใหม่ หรืออาจเป็นการรวมเข้าเป็นพระครุเดียวกับอีกพระครุการเมืองที่เป็นหลักก็ได้”

มาตรา ๗๓ บัญญัติว่า

“ในกรณีที่การรวมพระครุการเมืองเป็นการรวมพระครุการเมืองหนึ่งหรือหลายพระครุการเมือง เข้าเป็นพระครุการเมืองเดียวกันกับอีกพระครุการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พระครุการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครุการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพระครุการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพระครุการเมืองที่จะรวมกันทุกพระครุการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพระครุการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียน

ดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรบการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรบ การเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไป นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม”

จะเห็นได้ว่า การรวมพรบการเมืองเข้าเป็นพรบเดียวกับอีกพรบหนึ่งย่อมทำได้ ตามมาตรา ๗๐ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรา ๗๓ กล่าวคือ ในกรณีที่เป็นการรวมพรบการเมืองหนึ่ง หรือหลายพรบ การเมืองเข้าเป็นพรบการเมืองเดียวกันกับอีกพรบการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก พรบการเมืองที่จะรวมกัน ต้องขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรบการเมือง เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรบการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว หัวหน้าพรบการเมืองที่จะรวมกันทุกพรบการเมืองจะต้องร่วมกันแจ้งการรวมพรบ ต่อนายทะเบียนพรบการเมือง และนายทะเบียนพรบการเมืองต้องดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง คือ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประภูมิต่อนายทะเบียนพรบการเมือง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรบการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรบการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปตั้งแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรบการเมืองและคำชี้แจงของ พรบการเมืองทั้งสองว่า การรวมพรบเดี๋ยวนี้เป็นพรบการเมืองเดียวกับพรบไทยรักไทยที่เป็นหลัก เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัตไว้ในมาตรา ๗๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรบการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรบเดี๋ยวนี้ตามมาตรา ๖๕ วรบที่หนึ่ง (๓)

ด้วยเหตุนี้ จึงวินิจฉัยให้ยุบพรบเดี๋ยวนี้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ วรรคสอง พรบการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ วรบที่หนึ่ง

ศาสตราจารย์ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ກໍານົດຈັດຂອງ ນາຍອຸຮະ ທວັງອ້ອມກລາງ ຕຸລາກາຮ່າລັບສະຫະມູນ

ທີ່ ២៨/២៥៥៥

ວັນທີ ៦ ກັນຍາຍນ ២៥៥៥

ເຮື່ອງ ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ມີກໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສີ່ຮຣມເພື່ອຮ່າມພຣຄ
ເສີ່ຮຣມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍທີ່ເປັນພຣຄກາຮ່າລັບຫລັກ

ຂອ້ເຈຈິງໄດ້ຄວາມວ່າ ທີ່ປະຊຸມໃໝ່ວິສາມັນຂອງພຣຄເສີ່ຮຣມ ກຣັ້ງທີ່ ១/២៥៥៥ ເມື່ອວັນທີ
២៥ ມິຖຸນາຍນ ២៥៥៥ ໄດ້ມືນຕີເປັນເອກັນທີ່ເຫັນຂອບໃຫ້ຮ່າມພຣຄເສີ່ຮຣມເຂົ້າເປັນພຣຄເດີຍກັນກັບ
ພຣຄໄທຍັກໄທຍທີ່ເປັນພຣຄກາຮ່າລັບຫລັກ ແລະ ທີ່ປະຊຸມໃໝ່ວິສາມັນຂອງພຣຄໄທຍັກໄທຍ ກຣັ້ງທີ່ ១/២៥៥៥
ເມື່ອວັນທີ ១៤ ກຣກພູກາມ ២៥៥៥ ໄດ້ມືນຕີເປັນເອກັນທີ່ເຫັນຂອບໃຫ້ພຣຄເສີ່ຮຣມຮ່າມກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍ
ຫລັງຈາກນັ້ນ ມີຫຼາຍພຣຄເສີ່ຮຣມແລະ ມີຫຼາຍພຣຄໄທຍັກໄທຍ ໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮ່າມຮ່າມພຣຄເຂົ້າເປັນພຣຄ
ກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ທ່ອນຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເປົ້າປະກາດພຣຄເສີ່ຮຣມໃໝ່ວ່າດ້ວຍ
ພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເພື່ອມີກໍາສັ່ງຕາມມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄສອງ ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເປົ້າປະກາດພຣຄເສີ່ຮຣມ
ທ່ອນຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເພື່ອໃຫ້ມີກໍາສັ່ງຢູນພຣຄເສີ່ຮຣມ ເນື່ອຈາກໄປຮ່າມກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍຕ່ອໄປ

ພິຈານາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ທັງພຣຄເສີ່ຮຣມແລະພຣຄໄທຍັກໄທຍ ໄດ້ມີກາຮ່າມຮ່າມພຣຄເສີ່ຮຣມ
ແລະ ມືນຕີເປັນເອກັນທີ່ໃຫ້ຮ່າມພຣຄເຂົ້າດ້ວຍກັນໂດຍພຣຄເສີ່ຮຣມໃໝ່ຢູນພຣຄຮ່າມກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍ
ພຣຄໄທຍັກໄທຍເຫັນຂອບໃຫ້ພຣຄເສີ່ຮຣມຮ່າມກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍ ເມື່ອມືນຕີດັ່ງກ່າວແລ້ວ ມີຫຼາຍພຣຄ
ເສີ່ຮຣມແລະພຣຄໄທຍັກໄທຍ ໄດ້ຮ່ວມກັນແຈ້ງກາຮ່າມຮ່າມພຣຄຕ່ອນຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ
ທ່ອນຍທະເບີນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເພື່ອໃຫ້ມີກໍາສັ່ງໃຫ້ພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເພື່ອໃຫ້ຍໍາຫຼັງ
ທີ່ເປັນຫລັກນັ້ນຢູນໄປເປັນການທີ່ພຣຄເສີ່ຮຣມແລະພຣຄໄທຍັກໄທຍໄດ້ດຳເນີນກາຮ່າມຮ່າມຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກໍາຫັນດໄວ້
ໃນພຣຄຮ່າມຮ່າມພຣຄເສີ່ຮຣມ ທີ່ເປັນພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ເພື່ອໃຫ້ມີກໍາສັ່ງໃຫ້ພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ
ທີ່ເປັນຫລັກນັ້ນຢູນໄປເປັນການທີ່ພຣຄເສີ່ຮຣມແລະພຣຄໄທຍັກໄທຍໄດ້ດຳເນີນກາຮ່າມຮ່າມຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກໍາຫັນດໄວ້
ທີ່ຄາລັບສະຫະມູນຈະມີກໍາສັ່ງໃຫ້ຢູນພຣຄເສີ່ຮຣມເພື່ອຮ່າມພຣຄເສີ່ຮຣມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍທີ່ເປັນ
ພຣຄກາຮ່າລັບສະຫະມູນ ທີ່ມີກໍາສັ່ງໃຫ້ຢູນພຣຄເສີ່ຮຣມເພື່ອຮ່າມພຣຄເສີ່ຮຣມເຂົ້າກັບພຣຄໄທຍັກໄທຍ
ທີ່ເປັນຫລັກນັ້ນຢູນໄປເປັນການທີ່ພຣຄເສີ່ຮຣມແລະພຣຄໄທຍັກໄທຍໄດ້ດຳເນີນກາຮ່າມຮ່າມຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ກໍາຫັນດໄວ້
ມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄທີ່ (៣) ແລະ ມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄສອງ

ອາຍຸເຫດຖຸພົດດັ່ງກ່າວຫັງຕົ້ນ ຈຶ່ງມີກໍາສັ່ງໃຫ້ຢູນພຣຄເສີ່ຮຣມ

ນາຍອຸຮະ ທວັງອ້ອມກລາງ

ຕຸລາກາຮ່າລັບສະຫະມູນ